

UNA DISCUSIÓ NECESSÀRIA AMB ELS NOSTRES CAMARADES SINDICALISTES

Lev Trotski

1923

---

versió catalana feta per Alejo Martínez des de:

http://www.ceip.org.ar/160307/index.php?option=com_content&task=category&sectionid=46&id=177&Itemid=114

Aquest article fou escrit com a resposta al camarada Louzon, immediatament després del Quart Congrés Mundial de la Internacional Comunista. Però en aqueix moment es prestava més atenció a la lluita contra la dreta socialista, contra l'última tanda de dissidents, Verfeuil, Frossard, etcètera. En aquesta lluita uníem els nostres esforços, i ho seguim fent, als dels sindicalistes, i jo preferí posposar la publicació d'aquest article. Estem fermament convençuts que ens continuarem entenent perfectament amb els sindicalistes revolucionaris. L'entrada del nostre vell amic Monatte al Partit Comunista per a nosaltres suposà una gran alegria. La revolució necessita homes com ell. Però seria un error compensar un *rapprochement* amb una confusió d'idees. En el curs dels darrers mesos el Partit Comunista Francès s'ha depurat i consolidat; per tant, podem entrar ara en una discussió tranquil·la i fraternal amb els nostres camarades sindicalistes, al costat dels quals tenim moltes tasques a complir i moltes batalles a guanyar.

El camarada Louzon, en una sèrie d'articles i explicacions personals, ha exposat, respecte a la qüestió fonamental de les relacions entre el partit i els sindicats, posicions que difereixen radicalment de les de la Internacional i del marxisme.

Els camarades francesos, l'opinió dels quals acostume a respectar, senten una gran estima envers el camarada Louzon i la seua devoció cap al proletariat. Per aqueixa raó, és força més necessari corregir els errors que ha comés en una qüestió tan important.

El camarada Louzon defensa la independència total i incondicional dels sindicats. Contra què? Òbviament contra determinats atacs. De qui? Contra els atacs atribuïts al partit. La independència dels sindicats, una necessitat indiscutible, per a ell adquireix un significat absolut i gairebé místic. I el nostre camarada apel·la, equivocadament, a Marx.

Els sindicats, diu Louzon, representen “tota la classe obrera”. El partit, en canvi, no és més que un partit. Ni tan sols pot hom equiparar-lo. “La classe obrera té el seu fi en si mateixa”. En canvi el partit només pot servir la classe obrera o subordinar-s’hi. Així que el partit no es pot “annexar” la classe obrera. El fet que fins a l’últim Congrés de Moscou la Internacional Comunista estigués representada en la Internacional Sindical Roja, i viceversa, per a Louzon, significava la vertadera equiparació de la classe i el partit. Ara, una vegada eliminada aquesta representació, el partit reassumeix el seu rol de servent, i el camarada Louzon ho aprova.

Per a ell, aquesta també era la posició de Marx. El que les internacionals política i sindical ja no estiguen representades una en l’altra, per a Louzon significa el rebuig dels errors de Lassalle (!) i dels socialdemòcrates (!) i un retorn als principis del marxisme.

Aquesta és l’essència d’un article aparegut en *Vie Ouvrière* del 7 al 15 de desembre. El més cridaner d’aquest i d’altres articles semblants, és que l’autor tanca òbviament, conscient i decidida els ulls davant allò que ocorre realment a França.

Podria hom suposar que l’article fou escrit a l’estrella Siro.

¿De quin altre mode pot hom comprendre l’afirmació que els sindicats representen “tota la classe obrera”? De quin país està parlant? Si es refereix a França, pel que sabem, allí els sindicats no inclouen, malauradament, ni la meitat de la classe obrera. Les maniobres criminals dels sindicalistes reformistes, recolzats des de l’esquerra per alguns anarquistes, han trencat l’organització sindical francesa. Cap de les confederacions sindicals comprèn més de 300.000 obrers. Ni per separat ni juntes, es poden identificar amb tot el proletariat francès, del qual només en constitueixen una modesta porció. És més, cada sindicat segueix una política distinta. La confederació sindical reformista coopera amb la burgesia; la Confederació General del Treball Unitària és, per sort, revolucionària. I en aquesta última organització, Louzon no representa més que una tendència. ¿Què vol dir, doncs, quan afirma que la classe obrera, a la que identifica òbviament amb l’organització sindical, té un fi en si mateixa? ¿Amb ajuda de qui i com expressa la classe obrera francesa les seues reivindicacions? Amb l’ajuda de l’organització de Jouhaux? Per cert que no. Amb l’ajuda de la CGTU? La CGTU li ha prestat grans serveis, però malauradament encara no és tota la classe obrera. Finalment, per tal de no ometre res, no fa molt la CGTU estava dirigida pels anarcosindicalistes del “Pacte”. Actualment els seus dirigents són sindicalistes comunistes. ¿En quin d’aquests dos períodes la CGTU ha representat millor els interessos de la classe obrera? Qui pot jutjar-ho? Si intentàrem contestar aqueixa pregunta ara, valent-

nos de l'experiència internacional del nostre partit, cometríem, per a Louzon, un pecat mortal, perquè estaríem prenent que el partit jutge quina política és més beneficiosa per a la classe obrera. És a dir, col·loquem el partit per damunt de la classe obrera. Però si voldríem dirigir-nos a tota la classe obrera la trobaríem, malauradament, dividida, impotent, muda.

Els distints sectors de la classe, organitzats en diferents confederacions, en diferents grups dins del mateix sindicat, ens donaran respostes diverses. Però l'aclaparadora majoria del proletariat, que segueix fora d'ambdues confederacions, no ens en donarà, actualment, cap de resposta.

No hi ha cap país en què l'organització sindical compregua tota la classe obrera, però en alguns comprèn almenys un gran sector. No és aquest el cas de França. ¿Si, com planteja Louzon, el partit no s'ha d'"annexar" la classe obrera (què suposa hom que vol dir realment aquesta paraula?), per quina raó li atorga, doncs, el camarada Louzon aquest dret al sindicalisme? Podria contestar-nos: "La nostra organització sindical és encara molt feble. Però no tenim dubtes sobre el seu futur i la seua victòria final". A això li contestaríem: "És cert, nosaltres també compartim aquesta convicció. Però no tenim dubtes que el partit guanyarà la confiança incondicional de la gran majoria de la classe treballadora".

No es tracta, per al partit ni per als sindicats, d'"annexar-se" el proletariat (està molt malament de part de Louzon emprar la terminologia que utilitzen els nostres opositors en la seua lluita contra la revolució), sinó de guanyar-se la confiança del proletariat. I açò només es pot assolir mitjançant tàctiques correctes, provades per l'experiència. ¿Qui prepara conscientment, acuradament i crítica aquestes tàctiques? Qui les proposa a la classe obrera? Segurament no cauen del cel. I el conjunt de la classe obrera, com a "cosa en si", tampoc ens ensenya aqueixes tàctiques. Ens sembla que el camarada Louzon no hi ha pensat.

"El proletariat té el seu fi en si mateix". Si desposseïm aquesta frase dels seus arres místics, el seu significat obvi és que les tasques històriques del proletariat estan determinades per la seua ubicació social com a classe i pel seu paper en la producció, en la societat i en l'estat. Açò està totalment fora de dubte. Però aquesta veritat no ens ajuda a resoldre el problema que ens preocupa, és a dir: ¿com arribarà el proletariat a la comprensió subjectiva de la tasca històrica que li planteja la seua situació objectiva? Si el proletariat com a classe fos capaç de comprendre immediatament la seua tasca històrica no serien necessaris ni el partit ni els sindicats.

La revolució hauria nascut simultàniament amb el proletariat. Al contrari, el procés mitjançant el qual el proletariat comprèn la seua missió històrica és llarg i penós, i està infestat de contradiccions internes.

Només a través de perllongades lluites, de dures proves, de moltes vacil·lacions i d'una àmplia experiència, els millors elements de la classe obrera de l'avantguarda de les masses assoleixen aqueixa comprensió. Açò s'aplica tant al partit com als sindicats. També els sindicats comencen com un petit grup d'obriers actius i creixen gradualment, a mesura que la seua experiència els permet de guanyar la confiança de les masses. Però mentre les organitzacions revolucionàries lluiten per tal de guanyar influència sobre la classe obrera, els ideòlegs burgesos contraposen a "la totalitat de la classe obrera" no sols amb el partit de la classe obrera sinó també amb les seues organitzacions sindicals, a les que acusen de voler "annexar-se-la". *Le Temps* ho diu quan hi ha una vaga. En altres paraules, els ideòlegs burgesos contraposen la classe obrera com a objecte amb la classe obrera com a subjecte conscient.

Perquè és només a través de la seua minoria amb consciència de classe que la classe obrera esdevé factor històric. Veiem, puix, que les crítiques plantejades pel camarada Louzon envers les "pretensions injustificades del partit" es poden aplicar igualment a les "pretensions injustificades" dels sindicats. Sobretot a França, ja que el sindicalisme francès (hem de repetir-ho) ha estat i és, organitzativament i teòrica, igual que un partit. Així fou que arribà, durant el seu període clàssic (1905-1907), a la teoria de la "minoria activa", i no a la del "proletariat col·lectiu". ¿I què és una minoria activa, lligada per la unitat de les seues idees, sinó un partit? D'altra banda ¿una organització sindical massiva que no contingués una minoria activa amb consciència de classe, no seria una organització sense sentit i purament formal? Que el sindicalisme francès era un partit quedà totalment confirmat amb la ruptura que patí tot just quan aparegueren divergències polítiques als seus rengles. Però el partit del sindicalisme revolucionari sent la mateixa aversió que tota la classe obrera francesa envers els obrers com a tals. Per tant no assumí el nom de partit i es manté incomplet quant a organització. És un partit que ha intentat diluir als seus membres en l'associació sindical, o almenys acollir-se als sindicats.

S'explica, doncs, la subordinació real dels sindicats a certes tendències, fraccions i fins i tot camarilles. També s'explica el "Pacte", caricatura maçònica de partit al si de l'organització sindical. I viceversa: la Internacional Comunista ha combatut fermament la divisió del moviment sindical francès, és a dir la seua conversió en partits sindicalistes. La consideració principal del Partit Comunista ha estat la tasca històrica de la totalitat de la classe obrera, i l'enorme importància que com a tal té l'organització sindical en la resolució de les

tasques del proletariat. En aquest aspecte ha defensat, des del principi, en l'esperit del marxisme, la independència real i viva dels sindicats.

El sindicalisme revolucionari, que fou en molts aspectes el precursor del comunisme actual a França, ha adoptat la teoria de la minoria activa, és a dir del partit, però sense esdevenir obertament un partit. D'aquesta manera ha impedit que els sindicats esdevinguin una organització de la totalitat de la classe obrera (el que no és possible en un sistema capitalista) o almenys d'àmplies masses.

Els comunistes no li temen a la paraula "partit", perquè el seu partit no té ni tindrà res en comú amb els altres partits.

El seu partit no és un dels partits polítics del sistema burgès, és la minoria activa i amb consciència de classe del proletariat, la seua avantguarda revolucionària. Per tant els comunistes no tenen cap raó, ni ideològica ni organitzativa, per a amagar-se darrere dels sindicats. No els utilitzen per a maquinacions de rebotiga. No els trenquen quan estan en minoria. No pertorben de cap mode el desenvolupament independent dels sindicats i recolzen les seues lluites amb totes les seues forces. Però al mateix temps el Partit Comunista es reserva el dret a expressar les seues opinions sobre tots els problemes del moviment obrer, fins i tot sobre els sindicals, de criticar les tàctiques dels sindicats i de fer-los propostes concretes que aquells, per la seua banda, són lliures d'acceptar o refusar. El partit tracta de guanyar la confiança de la classe obrera i, sobretot, del sector organitzat als sindicats.

Què signifiquen les cites de Marx a què fa referència el camarada Louzon? És cert que Marx escrigué en 1868 que el partit obrer sortiria dels sindicats. Quan escrivia açò pensava principalment en Anglaterra, que era l'únic país capitalista desenvolupat que ja tenia grans organitzacions obreres. Des d'aleshores ha passat mig segle. L'experiència històrica ha confirmat les profecies de Marx pel que fa a Anglaterra. El Partit Laborista anglès es construí realment sobre la base dels sindicats. ¿Però creu el camarada Louzon que al Partit Laborista anglès actual, amb la direcció de Henderson i Clynes, se'l pot considerar autènticament representatiu dels interessos de la totalitat del proletariat? Decididament, no. El Partit Laborista traeix la causa del proletariat en Gran Bretanya, de la mateixa manera que ho fa la burocràcia sindical, si bé en Anglaterra els sindicats estan més prop de representar el conjunt de la classe obrera que en qualsevol altra banda. D'altra banda, no hem de tenir cap dubte que la nostra influència comunista creixerà en aquest Partit Laborista anglès sorgit dels sindicats, i que açò contribuirà a aguditzar les lluites entre les masses i els seus dirigents dins dels sindicats, fins que els buròcrates traïdors siguin expulsats i el Partit Laborista transformat i regenerat totalment. I nosaltres, com el camarada Louzon, pertanyem a una Internacional a què s'ha adherit el Partit Comunista

anglès, i que combat la Segona Internacional a la que recolza el Partit Laborista anglès, que tingué el seu origen als sindicats.

En Rússia (i amb relació a les lleis de desenvolupament capitalista Rússia està als antípodes de Gran Bretanya) el Partit Comunista, que originàriament fou el Partit Socialdemòcrata, és anterior als sindicats i els creà. Els sindicats i l'estat obrer de Rússia estan avui en dia totalment sota la influència del Partit Comunista, que no tingué de cap mode el seu origen als sindicats sinó que, per contra, els creà i preparà. ¿Diria el camarada Louzon que l'evolució de Rússia entra en contradicció amb el marxisme? ¿No és més senzill dir que el plantejament de Marx sobre l'origen del partit als sindicats s'ha reafirmat per l'experiència en Anglaterra, i que ni tan sols allí en un cent per cent, però que Marx mai tingué la més mínima intenció d'assentar una llei que ell mateix cridés una vegada, desdenyosament, "suprahistòrica"? Els altres països d'Europa incloent-hi França, es troben, en aquest aspecte, entre Rússia i Gran Bretanya. En alguns països els sindicats són anteriors al partit, en altres s'ha produït el cas contrari. Però en cap cas, excepte en Anglaterra i parcialment a Bèlgica, el partit del proletariat ha sorgit dels sindicats. ¿Però, com que dels sindicats no ha sorgit cap partit comunista orgànic, hem de treure'n la conclusió que tota la Internacional Comunista ha tingut un naixement il·legítim? Quan els sindicats anglesos recolzaven alternativament els conservadors i els liberals i en certa manera eren un apèndix sindical d'aqueixos partits, quan l'organització política dels obrers alemanys no era més que l'ala esquerra del partit democràtic, quan els seguidors de Lassalle i Eisenach lluitaven entre ells; llavors Marx reclamava la independència dels sindicats de tot partit. Aquesta fórmula estava dictada pel desig de contraposar les organitzacions obreres a tots els partits burgesos i d'impedir que es lligaren massa estretament a les sectes socialistes. Però el camarada Louzon s'oblida que el mateix Marx fundà la Primera Internacional, l'objectiu de la qual era guiar en tots els sentits el moviment obrer de tots els països i fer-lo fructífer. Fou en 1864, i la Internacional creada per Marx era un partit. Marx no volgué esperar que el partit internacional de la classe obrera es formés només i de totes maneres i al marge dels sindicats. Féu tot allò que pogué, per tal d'enfortir dins dels sindicats la influència de les idees del socialisme científic, que aparegueren per primera vegada en 1847 en el *Manifest Comunista*. Quan Marx reclamava la total independència dels sindicats de tots els partits i sectes existents, és a dir de tots els partits i sectes burgeses i petit burgeses, ho feia amb l'objecte de facilitar al socialisme científic el seu predomini als sindicats. Marx mai considerà el partit del socialisme científic un més dels tants partits polítics existents (parlamentaris, democràtics, etcètera). Per a Marx, la Internacional era la classe obrera conscient, representada en aqueix moment per una avantguarda encara molt petita.

Si el camarada Louzon fos conseqüent amb la seua metafísica sindical i la seua interpretació de Marx, diria: “Renunciem al Partit Comunista i esperem que es forme a partir dels sindicats”. En realitat l’única possibilitat que els actuals sindicats francesos recuperen la seua unitat i conquerisquen una influència majoritària sobre les masses, resideix en què els seus millors elements s’organitzen com a avantguarda revolucionària conscient del proletariat, és a dir en un Partit Comunista.

Marx no donà cap resposta definitiva al problema de les relacions entre el partit i els sindicats, tampoc podia fer-ho. Aquestes relacions depenen de circumstàncies que varien en cada cas. Si el partit i la confederació sindical tenen una representació mútua en els seus comitès centrals, o si formen comitès d’acció conjunta quan cal, no té major importància. Poden canviar les formes organitzatives, però el paper fonamental del partit segueix constant. El partit, per a merèixer aqueix nom, ha d’incloure tota l’avantguarda de la classe obrera i usar la seua influència ideològica perquè puguen fructificar totes les manifestacions del moviment obrer, especialment el moviment sindical. Però perquè les organitzacions sindicals meresquen aqueix nom han de comprendre una massa creixent d’obrers, i entre ells molts elements endarrerits. Només compliran la seua missió si es guien conscientment per principis fermament establerts, i només la poden complir si els seus millors elements es troben units en el partit de la revolució proletària.

La recent depuració del Partit Comunista Francès, que per una banda s’alliberà dels petits burgesos plorosos, herois de saló, Hamlet polítics i arribistes repugnants, i per l’altra ha produït el *rapprochement* dels comunistes i els sindicalistes revolucionaris, significa un gran avanç per a la creació de relacions adequades entre les organitzacions sindicals i l’organització política, el que al seu torn és un gran pas endavant vers la revolució.

23 de març de 1923